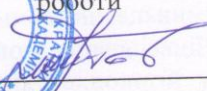

УКРАЇНСЬКА ІНЖЕНЕРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ
ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ, МЕТОДИКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
В.о. перший проректор
з науково-педагогічної
роботи

С.В. Петров
2019 року

**НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН І ПРОГРАМА
КУРСІВ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ
ВЧИТЕЛІВ ІСТОРІЇ**

Харків – 2019 рік

Пояснювальна записка

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: формувати у здобувачів освіти усвідомлення необхідності додержуватися Конституції та законів України; вдосконалювати компетентності щодо використання хмарних сервісів та технологій в соціально-педагогічних системах; застосовувати освітні теорії та методології у педагогічній діяльності, керувати навчальними/розвивальними проектами; формування у студентів професійних компетенцій з методології, моделювання та комп'ютерної реалізації задач автоматизації офісної діяльності, комп'ютерного документообігу, комунікації та представлення інформації в електронному вигляді з використанням ІКТ та хмарних технологій

Основними завданнями курсів підвищення кваліфікації вчителів є:

- ознайомлення з положеннями нового закону України «Про повну загальну середню освіту»;
- формування вмінь та навичок із визначення місця та ролі спеціальних законів в системі освітнього законодавства;
- удосконалення навичок роботи із локальними нормативно-правовими актами в галузі освіти;
- вивчення нормативно-правової бази освіти, охорони дитинства і охорони праці в Україні;
- ознайомлення з використанням хмарних сервісів в соціально-педагогічних системах (використання Office Web Apps-додатків, електронні журнали і щоденники, он-лайн сервіси для учбового процесу, спілкування, тестування, електронна пошта з доменом школи та інші);
- вивчення особливостей роботи із хмарними сервісами для проведення моніторингових досліджень, технології роботи із хмарними додатками створення презентацій;
- формування теоретичних знань та практичних умінь і навичок у майбутніх фахівців відповідно до поставленої мети.

Очікувані результати навчання:

- відтворювати основні положення закону «Про повну загальну середню освіту» в частині регулювання освітнього процесу;
- класифікувати нормативно-правові акти у сфері освіти;
- аналізувати положення локальних нормативно-правових актів у сфері освіти на відповідність положенням спеціальним законам;
- відтворювати особливості роботи із хмарними сервісами для проведення моніторингових досліджень, технологію роботи із хмарними додатками створення презентацій;
- створювати та пояснювати використання систем дистанційного навчання для проведення моніторингових досліджень;

- створювати он-лайн тести за допомогою хмарних додатків;
- володіти психолого-педагогічним інструментарієм організації освітнього процесу, уміти проектувати і реалізувати навчальні/розвивальні проекти: поняття про управління навчальним процесом, технологічний підхід до нього; визначення дидактичного проектування як суті методичної діяльності вчителя; характеристику складу дидактичних проектів та алгоритм їх розробки; специфіку дидактичних проектів різних рівнів: спеціальності, навчальних дисциплін, окремих тем та занять;

- знання способів пошуку, обробки, структурування, систематизації, зберігання, представлення, передавання інформації за допомогою традиційних та інноваційних інформаційних технологій; синтезу існуючої інформації для створення на її основі нового знання;

- уміння здійснення інтерпретації інформації в різних формах (текстовій, графічній, аудіо -, відео -); побудова освітньої діяльності за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій відповідно до дидактичних вимог предмета, використовуючи програмні засоби загального та навчального призначення для організації та модернізації освітнього процесу, організація творчої позаурочної діяльності, розробки творчих навчальних проектів; використання інформаційних джерел різних типів як для роботи, так і для неперервної самоосвіти; проектування освітнього процесу на уроках інформатики з використанням електронних ресурсів і вироблення конкретних науково-методичних / методичних рекомендацій щодо їх використання у власній індивідуальній професійній діяльності. Забезпечення педагогічно доцільного використання потенціалу інформаційних ресурсів, що надається засобами ІКТ і організація навчального процесу на його основі. Створення власних інформаційних продуктів, що відповідають необхідним критеріям якості навчально-методичних матеріалів з інформатики;

- здатність до взаємодії з сучасним інформаційним середовищем, що передбачає активне знання способів обробки різноманітної інформації та володіння сучасними інформаційними технологіями для якісного виконання професійних задач; здатність до кооперативної діяльності та співробітництва з використанням сучасних інформаційно -комунікаційних технологій для досягнення професійно значущих цілей; готовність до саморозвитку в сфері інформаційних і комунікаційних технологій, необхідного для постійного підвищення кваліфікації та реалізації себе в професійній діяльності.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

курсів підвищення кваліфікації вчителів інформатики

№з/п	Теми	Години		
		очні	самостійна робота	разом
1.	Нормативно-правова база навчального процесу в закладах загальної середньої освіти / професійної (професійно-технологічної) освіти	2	2	4
2.	Інформаційно-комунікаційні та марні технології в освітньому процесі	2	2	4
2.1	Використання хмарних сервісів в соціально-педагогічних системах	1		1
2.2	Використання хмарних технологій у соціально-педагогічних системах	1		1
2.3.	Створення інструментарію для проведення моніторингових досліджень		1	1
2.4.	Розробка хмарних систем проведення моніторингових досліджень		1	1
2.5.	Хмарні технології. Знайомство з GoogleDocs	1		
2.6.	Пошук інформації і робота в середовищі GoogleDocs: Writely (Document), Spreadsheets; створення й обробка тестів і анкет за допомогою сервісу GoogleForms	1		
2.7.	Робота з сервісом GoogleDocs як інструментом створення презентацій	1		
2.8.	Створення й редагування блогів в GoogleBlogger	1		
2.9.	Створення й редагування сайту в середовищі Google	1		
2.10.	Робота з сервісом GoogleMaps	1		
3.	Сучасні підходи до педагогічного проектування	2	2	4
3.1.	Загальна характеристика дидактичного проектування. Поняття проектування, його технічне походження. Особливості педагогічного проектування, рівні та етапи	1	1	2

	проектування			
3.2.	Послідовність дидактичного проектування загальноосвітньої підготовки у закладах освіти	1	1	2
Всього:		12	18	30

ПРОГРАМА

курсів підвищення кваліфікації вчителів

ТЕМА 1. Правові засади регулювання освітнього процесу в закладах загальної середньої та професійної (професійно-технічної) освіти

Система повної загальної середньої освіти. Заклади загальної середньої освіти. Тривалість навчання на кожному рівні. Мова навчання. Застосування мов національних меншин в освітньому процесі. Право на загальну середню освіту. Порядок реалізації права доступу до повної загальної середньої освіти.

Поняття та зміст освітнього процесу. Цикли організації освітнього процесу на кожному рівні загальної середньої освіти. Структура навчального року. Тривалість навчальних занять.

Нормативні документи в системі загальної середньої освіти. Типова освітня програма та типовий навчальний план. Освітня програма та навчальний план конкретного закладу освіти: особливості формування. Складники освітньої програми. Порядок затвердження освітніх програм.

Порядок формування класів у закладах загальної середньої освіти. Гранична наповнюваність класів. Порядок переведення учнів на наступний рік навчання. Забезпечення індивідуальної освітньої траєкторії учня. Оцінювання знань учнів.

ТЕМА 2. Інформаційно-комунікаційні та марні технології в освітньому процесі

Тема 2.1. Використання хмарних сервісів в соціально-педагогічних системах

Введення в хмарні технології. Педагогічні, психологічні та фізіологічні передумови використання хмарних технологій в соціально-педагогічних системах. Розвиток хмарних технологій навчання. Використання хмарних сховищ даних для спільного доступу до освітніх ресурсів

Тема 2.2. Використання хмарних технологій у соціально-педагогічних системах

Особливості роботи із хмарними сервісами для проведення моніторингових досліджень, робота із хмарними додатками створення презентацій. Використання систем дистанційного навчання для проведення моніторингових досліджень. Створення он-лайн тестів за допомогою хмарних додатків.

Тема 2.3. Створення інструментарію для проведення моніторингових досліджень.

Створення Google-блогів та визначення їх особливості використання у професійній діяльності. Знайомство з хмарними технологіями створення електронних підручників. Хмарні мультимедійні додатки для проведення моніторингових досліджень.

Тема 2.4. Розробка хмарних систем проведення моніторингових досліджень.

Особливості проведення моніторингових досліджень в соціально-педагогічних системах. Створення систем хмарного моніторингу.

Тема 2.5. Хмарні технології. Знайомство з GoogleDocs

Тема 2.6. Пошук інформації і робота в середовищі GoogleDocs: Writely (Document), Spreadsheets; створення й обробка тестів і анкет за допомогою сервісу GoogleForms

Тема 2.7. Робота з сервісом GoogleDocs як інструментом створення презентацій

Тема 2.8. Створення й редагування блогів в GoogleBlogger.

Тема 2.9. Створення й редагування сайту в середовищі Google.

Тема 2.10. Робота з сервісом GoogleMaps

ТЕМА 3. Сучасні підходи до педагогічного проектування

3.1. Загальна характеристика дидактичного проектування.

Поняття проектування, його технічне походження. Особливості педагогічного проектування, рівні та етапи проектування.

3.2. Послідовність дидактичного проектування загальноосвітньої підготовки у закладах освіти

Список рекомендованої літератури

1. Проект закону «Про повну загальну середню освіту» до другого читання від 14.01.2020 року. №0901. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=66333

2. Про перехід загальноосвітніх навчальних закладів на новий зміст, структуру і 12-річний термін навчання. Постанова Кабінету Міністрів України від 16.11.2000 р. №1717 / Директор школи, №5(149), 2001.

3. Про затвердження Концепції профільного навчання в старшій школі. Рішення колегії Міністерства освіти і науки України №10/13 від 25.09.2003 р. / Інформаційний збірник МОН України, 24/2003, грудень.

4. Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII «Про вищу освіту». URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

5. Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII «Про освіту». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>

6. Хмарні технології в соціально-педагогічних системах: метод. вказ. до лабораторних робіт №1-6 для студентів освітнього ступеню «бакалавр» денної форми навчання всіх інженерно-педагогічних спеціальностей / Укр. інж.-пед. академія; упорядн. Т.С. Бондаренко. – Харків: УПА, 2019. – 60 с.

7. Хмарний моніторинг у соціально-економічних дослідженнях: монографія / Т.С. Бондаренко, Г.К. Кожевніков, О.О. Агєєва; Укр. інж.-пед. академія – Харків: Міськдрук, 2016.– 192 с.

8. Моделювання й інтеграція сервісів хмаро орієнтованого навчального середовища : монографія / [Копняк Н., Корицька Г., Литвинова С., Носенко Ю., Пойда С., Седой В., Сіпачова О., Сокол І., Спирін О., Стромило І., Шишкіна М.] ; / за заг. ред. С. Г. Литвинової. – К. : ЦП «Компринт», 2015. – 163 с.

9. Облачные технологии и образование: монография / З.С. Сейдаметова, Э.И. Абляимова, Л.М. Меджитова., и др.: под общ. ред. З.С. Сейдаметовой. – Симферополь: «ДИАЙПИ», 2102. – 204 с.

10. Шиненко М.А., Сороко Н.В. Використання хмарних технологій для професійного розвитку вчителів (зарубіжний досвід) / М.А. Шиненко, Н.В. Сороко // Інформаційні технології в освіті. – 2012. - вип. 12. С. 206-214.

11. Широкова Е.А. Облачные технологии / Е. А. Широкова // Современные тенденции технических наук: материалы Междунар. науч. конф., октябрь 2011 г., Уфа, Россия / Башкирский государственный университет. — Уфа, 2011. — С. 30-33.

12. Сабліна М.А. Можливості використання хмарних технологій в освітній та соціальній сферах / Сабліна М. А. // Освітнологічний дискурс. – 2014. - № 3 (7). – С. 191-199.

13. Жичкина А.Е. Теория, практика и методология опросов в Интернет. Coomber R. Using the Internet for survey research // Sociological Research Online. 1997. Vol. 2, No. 2.

14. Бутенко И.А. Использование новых технологий при опросах // Социологические исследования. . 2000. . № 10. . С. 118-124.

15. Коваленко О. Е., Брюханова Н. О., Корольова Н.В. Методика професійного навчання: дидактичне проектування: Підручник для студентів інженерно-педагогічних спеціальностей. – Харків: УПА, 2019. – 204 с.

16. Методика професійного навчання: навч. посібник для вищих навч. закладів інж.-пед. спец. для традиційної та дистанційної форм навчання. Ч. 1: Дидактичне проектування/ О. Е. Коваленко, Н.О. Брюханова, Н.В. Корольова; Укр. інж.-пед. академія. - 2-ге вид., перероб. та доп.. - Х.: ФОП Шевченко С. О., 2010. - 264 с

17. Бугайчук А. Сертифікація. Директор школи № 7 (127), лютий с. 32-36. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://wiki.ciit.zp.ua/index.php>

18. Допис зі сторінки Telekritika.ua у мережі Facebook. URL: <https://www.facebook.com/plugins/post.php?href=https%3A%2F%2Fwww.facebo>

ok.com%2Fpermalink.php%3Fstory_fbid%3D773812433044608%26id%3D100012475745257&width (дата звернення: 21.01.2020).

19. Концепція Нової української школи [Електронний ресурс] – Режим доступу: mon.gov.ua/activity/education/zagalna.../konczepczyia.html

20. Лист МОН України від 09.08.2017 №1/9-436 «Щодо методичних рекомендацій про викладання навчальних предметів у загальноосвітніх навчальних закладах». – Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/>

21. Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів України (5-9 класи). /Наказ МОН України №804 від 07.06.2017. – К.: Видавничий дім «Освіта», 2017.

22. Нова українська школа: Концептуальні засади реформування середньої школи, – 2016. – 35с.– Режим доступу: [Електронний ресурс] <http://www.mon.gov.ua/pisa.testportal.gov.ua/>

23. Проблеми навчального процесу / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://wiki.ciit.zp.ua/index.php/>

24. Український правопис. URL: [http://www.inmo.org.ua/assets/files/2019/Ukr.%20pravopys%20\(2019\).pdf](http://www.inmo.org.ua/assets/files/2019/Ukr.%20pravopys%20(2019).pdf) (дата звернення: 24.05.2019).

25. Уліщенко В. Метод ейдетики в інтерсуб'єктному навчання української літератури // Рідна школа. – 2011. – № 7. – С. 33-37.

26. Харченко Н Теорія поколінь як інструмент для реформ в освіті. Директор школи №2 (122), лютий с.4-29.

27. Биков В.Ю. Хмарна комп'ютерно-технологічна платформа відкритої освіти та відповідний розвиток організаційно-технологічної будови і підрозділів навчальних закладів / В.Ю. Биков // Теорія і практика управління соціальними системами. – 2013. – № 1. – с. 81-98.

28. Вакалюк Т.А. Можливості використання хмарних технологій в освіті / Т.А. Вакалюк // Актуальні питання сучасної педагогіки. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Острог, 1-2 листопада 2013 року). – Херсон: Видавничий дім "Гельветика", 2013. – С. 97–99.

29. Газейкина А.И. Применение облачных технологий в процес обучения школьников / А.И. Газейкина, А.С. Кувина // Информационные технологии в образовании. – 2012. – № 6. – С. 55-59.

30. Гриб'юк О.О. Перспективи впровадження хмарних технологій в освіті / О. О. Гриб'юк: Режим доступу до статті: http://lib.iitta.gov.ua/1111/1/grybyuk-stattya1-hmary%2B_Copy.pdf

31. Лотюк Ю.Г. Хмарні технології у навчальному процесі в нз / Ю.Г. Лотюк // Психолого-педагогічні основи гуманізації навчально-виховного процесу в школі та ВНЗ. – 2013. – Вип. 1. – С. 61-67.

32. Листопад Н.І. Модели функционирования "облачной" компьютерной системы / Н.И. Листопад, Е.В. Олизарович. – Доклады БГУИР. – №3 (65). – 2012. – С. 23-29.

33. Литвинова С.Г. Методика використання технологій віртуального класу вчителем в організації індивідуального навчання учнів: автореф. ... дис. канд. пед. наук: спец. 13.00.10 / С. Г. Литвинова; Ін-тут інформаційних технологій і засобів навчання нац. академії пед. наук України. – К., 2011. – 22 с.

34. Морзе Н. В. Педагогічні аспекти використання хмарних обчислень / Н. В. Морзе, О. Г. Кузьмінська // Інформаційні технології в освіті. – 2011. – № 9. – С. 20–29.

35. Обзор облачных образовательных сервисов Майкрософт для образовательного учреждения. – Режим доступа: <http://shkolaedu.softline.ru/uploads/documents/03f2fa9a615c16515cfd3f62195f072a9276367e.pdf>

36. Олексюк В.П. Досвід інтеграції хмарних сервісів Google Apps у інформаційно-освітній простір вищого навчального закладу / В.П. Олексюк // Інформаційні технології і засоби навчання. – 2013. – Том 35. – № 3. – С. 64-73.

37. Сейдаметова З.С. Облачные сервисы в образовании / З.С. Сейдаметова, С. Н. Сейтвелиева // Інформаційні технології в освіті. – 2011. – Вип. 9. – С. 104-110.

38. Шиненко М.А. Використання хмарних технологій для професійного розвитку вчителів (зарубіжний досвід) / М.А. Шиненко, Н.В. Сороко // Інформаційні технології в освіті. – 2012. – С. 206-214.

Інформаційні ресурси

1. <http://velyka-chy-mala-litera.wikidot.com/>
2. <http://www.mova.info/>
3. <http://lcorp.ulif.org.ua/dictua/>
4. <http://litopys.org.ua/pdf/pravopys2015.pdf>
5. <http://ukrainskamova.com/>
6. <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/ukrayinskij-pravopis-2019>

7. Шаблоны опросов, составленные экспертами [Электронный ресурс] // SurveyMonkey – Режим доступа: https://www.surveymonkey.ru/mp/survey-templates/?ut_source=header (дата обращения: 30.08.2016)

8. Информация предприятиям и организациям [Электронный ресурс] // Webanketa. – Режим доступа: <http://webanketa.com/ru/info/service/factory/> (дата обращения: 30.08.2016)

9. Mell P., Grance T. The NIST Definition of Cloud Computing. Recommendations of the National Institute of Standards and Technology

[Электронный ресурс] / P. Mell, T. Grance T. // Final Version of Cloud Computing Definition Published / National Institute of Standards and Technology. – Режим доступа: <https://www.nist.gov/news-events/news/2011/10/final-version-nist-cloud-computing-definition-published> (дата обращения: 30.08.2016)

10. Miller M. Cloud Computing: Web-Based Applications That Change the Way You Work and Collaborate Online / M. Miller - Que Publishing, 2008. – 312 p. Электрон. Аналог друк. вид.: режим доступу: http://ptgmedia.pearsoncmg.com/images/9780789738035/samplepages/0789738031_Sample.pdf (дата звернення: 30.08.2016)

11. Gmail, Документы, Диск и Календарь для бизнеса [Электронный ресурс] // G Suite by Google cloud. – Режим доступа: <https://apps.google.com/intx/ru/> (дата звернення: 30.09.2016)

12. Wu L. Value of Social Network – A Large-Scale Analysis on Network Structure Impact to Financial Revenue of Information Technology Consultants [Электронный ресурс] / L. Wu, E. Brynjolfsson // ResearchGate / Ilium technology inc. – Режим доступа: https://www.researchgate.net/publication/237509362_Value_of_Social_Network_-_A_Large-Scale_Analysis_on_Network_Structure_Impact_to_Financial_Revenue_of_Information_Technology_Consultants1

13. Приложения Chrome для компьютера. [Электронный ресурс] // Chrome // Интернет-магазин. – Режим доступа: <https://www.google.ru/chrome/webstore/apps-launcher.html> (дата звернення: 30.08.2016)

14. Fundacion German Sanchez Ruiperez and IBM Implement a Cloud Computing Solution for Education. [Электронный ресурс] // News room. News releases / IBM – Режим доступа: <https://www-03.ibm.com/press/us/en/pressrelease/32339.wss> (дата обращения: 30.08.2016)

15. A Collaborative Community of Leaders: Cloud Computing in Education [Электронный ресурс] // IBM Cloud Academy / IBM – Режим доступа: <http://www.ibm.com/solutions/education/cloudacademy/us/en> (дата обращения: 30.08.2016)

16. BYOD Infographic: For security it's not a pretty picture [Электронный ресурс] // Press Center / ESET. - Режим доступу: <https://eset.co.th/about-eset/press-center/article/byod-infographic-for-security-its-not-a-pretty-picture/> (дата звернення: 01.10.2016)

17. Гнатюк С.Л.. Перспективи розвитку ринку хмарних обчислень в Україні: переваги та ризики [Електронний ресурс] / С.Л. Гнатюк // Відділ досліджень інформаційного суспільства та інформаційних стратегій //

Національний інститут стратегічних досліджень. - Режим доступу:
<http://www.niss.gov.ua/articles/1191/> (дата звернення: 30.08.2016)

18. Грабовская И. Украинские «облака»: куда идти бизнесу и зачем все это нужно [Электронный ресурс] / И. Грабовская // Стратегии развития / Companion. - 17.04.2013. – Режим доступа:
<http://www.companion.ua/articles/content?id=236567>. (дата обращения: 30.08.2016)

19. Докторов Б. Онлайн-опросы: обыденность наступившего столетия / Докторов Б. // Телескоп. - 2000. - №4. - Электрон. аналог друк. вид.: режим доступу:
30.08.2016)http://www.pseudology.org/Gallup/On_line_Polls.htm (дата звернення:

20. Coomber R. Using the Internet for Survey Research. / R. Coomber // Sociological Research Online. - vol. 2, no. 2. – 1997. Электрон. аналог друк. вид.: режим доступу:
https://chnm.gmu.edu/digitalhistory/links/cached/chapter6/6_28b_survey.htm
(дата звернення: 30.08.2016)

21. Справочный центр SurveyMonkey. [Электронный ресурс] – Режим доступа: <http://help.surveymonkey.com/articles/ru/kb/What-is-SurveyMonkey-Enterprise> (дата обращения: 30.08.2016)

22. Gmail, Документы, Диск и Календарь для бизнеса. [Электронный ресурс] // G Suite by Google Cloud. – Режим доступа:
<https://gsuite.google.com/intl/ru/> (дата обращения: 30.08.2016)